

Nr 298.

Av herr **Skoglund** i Umeå **m. fl.**, om utredning angående inrättande av ett centralt kontrollorgan för granskning och godkännande av andningsskydd samt övrig skyddsmateriel mot olycksfall och ohälsa i arbete.

Lagen om arbetarskydd avser, som bekant, att åt den arbetsanställda skapa trygghet mot olycksfall och ohälsa i arbete. För den skull inrymmer lagen ett antal bestämmelser om vad som är att iakttaga för att det med lagen avsedda skyddet skall bli så effektivt som möjligt. Föreskrifter föreliggande sålunda enligt vilka skyddsanordningar av skilda slag skola vara anordnade liksom ock, att vid arbete, där arbetarna äro utsatta för fara att skadas genom explosiva, eldfarliga, giftiga eller frätande ämnen, sådana åtgärder skola vara vidtagna, att denna fara i möjligaste mån undanröjes. Till förekommande av ohälsa på grund av vistelse i arbetslokal, där luften kan tänkas bli bemängd med damm, gaser, rök eller ångor i för arbetarnas hälsa skadlig mängd skall lämpligt anordnad luftväxling förekomma.

Att på detta senare sätt i tillräcklig omfattning befria arbetslokalerna från för de arbetandes hälsa farliga gaser har emellertid i många fall visat sig ogörligt. Framför allt har detta varit förhållandet inom vissa delar av den kemisk-tekniska industrien. För att i sådana fall erhålla ett ökat och mer effektivt skydd ha de arbetande tillgripit användandet av andningsskydd. Trots denna ökade försiktighet ha icke så sällan olycksfall och sjukdomar inträffat, varvid företagna undersökningar givit vid handen, att de använda andningsskydden varit ineffektiva. Från Statens institut för folkhälsan har det sålunda framhållits, att det vid av institutet företagna granskningar av här berörda förhållanden framkommit, att arbetarna till skydd mot giftigt damm och giftiga gaser i många fall använt helt eller delvis ineffektiva eller i övrigt olämpliga andningsskydd. Någon kontroll över tillverkningen av dylika förekommer nämligen icke.

Mycket ofta ha de gjorda undersökningarna sålunda visat: att andningsskydden icke på ett tillfredsställande sätt absorbera de farliga beståndsdelarna utan släppa igenom de giftiga ämnena (en del kunna till och med släppa igenom praktiskt alla skadliga ämnen); att andningsskydden äro alltför svåra (ansträngande) att andas igenom; att andningsskydden äro utförda av olämpligt material och ha olämplig passform; samt att skötseln av andningsskydden icke utföres på ett tillfredsställande sätt, varigenom desamma lätt kunna bli funktionsodugliga.

Ungefär enahanda förhållanden synas gälla i fråga om de s. k. ögonskydden, vilka användas icke endast som skydd mot splitter och stänk utan jämväl som skydd mot strålände värme och ljus. Icke heller i fråga om dessa förekommer någon kontroll vid tillverkningen. Till försäljning föreligga därför ögonskydd, som äro både ineffektiva och obekväma.

För bestämning av förekomsten av skadliga gaser och damm användas kontrollapparater av skilda slag. Av dessa ha en hel del i praktiken visat sig mindre lämpliga eller till och med olämpliga men ändock fått förekomma i marknaden. Användandet av sådana kan emellertid få ödesdigra följder. Arbetaren, som förlitar sig på kontrollapparaternas tillförlitlighet, överrumpas nämligen lätt av den giftiga gasen och blir offer härför. Även i fråga om dessa mätningssinstrument är därför en tillverkningskontroll erforderlig och önskvärd.

Frånvaron av en kontroll av här ifrågasatt slag måste ovillkorligen betraktas som en brist på arbetarskyddslagstiftningens område. Från arbetarhåll har den saken också omvitnats, och man har därvid funnit det anmärkningsvärt, att andningsskydd och övriga av oss här nämnda skyddsanordningar icke äro underkastade kontroll i likhet med vad som är fallet i fråga om elektrisk armatur och dylikt. Denna måste nämligen vara godkänd av elektriska inspektionen och försedd med särskild stämpel. Ett centralt organ liknande elektriska inspektionen är därför av behovet påkallat för granskning och godkännande av skyddsanordningar och apparater av här angivet slag. Ett sådant organ är så mycket mer nödvändigt som den kemisk-tekniska industrien är stadd i stark utveckling och i följd därav nya skyddsproblem ständigt uppkomma.

Under hänvisning till det anförda få vi därför hemställa,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en skyndsamt utredning av frågan angående inrättandet av ett centralt kontrollorgan för granskning och godkännande av andningsskydd (gasmasker och dylikt) samt övrig skyddsmateriel av i motionen omnämnt slag.

Stockholm den 23 januari 1946.

Gösta Skoglund.

Sigvard Cruse.

E. Oskar Åkerström.

K. J. Andersson,
Alfredshem.

Sven Hedqvist.

Henry Allard.

Erik Severin.

John Lundberg.

Uddo R. Jacobson.

Walter Sundström.

K. G. Viklund.

Ivar Jansson,
Kalix.

Erik Brandt.

J. O. Gavelin.

Magnus Nilsson.

Folke Jönsson.